

La restauració del Sant Cristòfol de la capelleta del Teatre Principal: una molt bona notícia

JORDI CURCÓ
PERIODISTA I HISTORIADOR DE LA
CULTURA POPULAR I TRADICIONAL

Al primeres hores del matí del passat 11 de juliol, caminava pels anomenats Porxos de Dalt de la plaça Paeria i tot recordant que aquell dia se celebrava la festa de Sant Cristòfol, patró dels conductors, vaig aixecar el cap per contemplar la petita imatge que d'aquest sant hi ha en una petita capelleta de pedra ubicada damunt la porta del número 8 de dits porxos a tocar del Teatre Principal, descobrint amb sorpresa que la capelleta era buida. Vaig adonar-me també que la petita porta de vidre, que fa molts anys manà col·locar el propietari del Teatre Principal –el recordat Jordi Cortada– per a protegir-la de les inclemències climatològiques i de les bretolades, estava oberta de bat a bat: “Ja l’han pres!”, vaig malpensar jo.

Al dia següent tornaria als Porxos de Dalt per preguntar a la gent i assegurar-me que certament l’havien sostret, no fos el cas que algú hagués portat a restaurar el sant o bé volgués netejar la capelleta, que bona falta li feia. El cert és que no vaig treure l’entrellat, ja que ningú no en sabia res i tampoc se n’havien adonat que Sant Cristòfol ja no hi era. No vaig quedar tranquil i la meva preocupació per conèixer el que havia passat vaig fer-la arribar fins i tot al cos de la Guàrdia Urbana que ja en tenia notícia d’aquest afer per una lleidatana que els havia comunicat la desaparició de la imatge, preocupada com jo per saber què se n’havia fet del Sant Cristòfol del Principal, inquietud aquesta que també s’havia reflectit en les xarxes socials. L’explicació rebuda, després de les gestions efectuades per la mateixa Guardia Urbana, va deixar-me molt més assossegat: no és tractava d’un possible robatori, sinó que el sant havia estat retirat de la seva capelleta pel president de la comunitat de veïns per tal de procedir a la seva necessària i urgent restauració, amb la voluntat de reposar-lo de nou, com així succeiria a finals de juliol. Aprofitant l’avinentsa de tot plegat, crec que és bo i necessari fer memòria històrica i explicar que aquesta capelleta de Sant Cristòfol, de marcat estil neoclàssic com l’edifici que l’ha acollit des de sempre, va ser feta quan la construcció del Teatre Principal, obra dels arquitectes Humbert Puig i Manuel Casas Lamolla i inaugurat el 29 de desembre de 1951. Farà prompte 67 anys que des d’aquest petit raconet, el patró dels xofers ha fet també ciutat i ha estat punt de referència almenys pel Montepio de Conductors de Lleida, que en tenia cura i guarnia amb flors la capelleta l’11 de juliol, dia de la seva festa. Fins i tot van col·locar-hi llum per il·luminar-lo i que lluis molt més.

És certament descoratjador veure com dia a dia i per diversos i variats motius, anem perdent aquells referents que per petits i insignificants que ens puguin semblar, fan les ciutats i els pobles distints uns dels altres i els hi donen identitat pròpia, com és el cas. A Lleida, bugada a bugada anem perdent llençols, que com la imatge de Sant Cristòfol encara que de poc valor artístic si voleu, han estat un referent de la nostra història i tradició.

Dit això, cal felicitar a la comunitat de veïns del número 8 de la Plaça Paeria per la seva sensibilitat, que ha fet possible que en aquesta nova bugada no s’hagi perdut cap més llençol, quan en altres ocasions no ha estat pas així. Així faig memòria de l’any 1995, quan la Paeria va rehabilitar la casa natal d’Enric Granados segons projecte de l’arquitecte lleidatà Joaquim Solé i sense cap escrúpol va fer desaparèixer de la façana la bonica capelleta que havia acollit fins aleshores la imatge de la Verge Blanca de l’Acadèmia Patrona de Lleida.

Un altre cas distint fou el robatori de la imatge de la Verge del Pilar de la façana de la llibreria Fregola a la plaça de la Sal, el febrer de 2012; si bé la talla de fusta policromada del 1714, va ser finalment recuperada un any i tres mesos després que la robessin. Recordo com si fos avui el disgust de l’enyorat Manolo Fregola i tota la família per aquell robatori i l’alegria amb què van viure el retorn a casa de la Verge. Avui a la capelleta s’hi pot veure un altra imatge, que no és pas l’original. El maig de 2014 va ser robada la petitona Verge de la Salut, que des de l’any 1949 lluia en la seva capelleta del primer pis del número 8 del carrer La Galera, al barri antic de Lleida. La imatge,

FOTOS: J.C. / A dalt, la imatge restaurada de Sant Cristòfol, situada prop del Teatre Principal. A sota –a l’esquerra–, la Mare de Déu de la Salut, al carrer Galera, i –a la dreta– la Verge del Pilar de la façana Fregola a la plaça de la Sal.

de la que havia estat festejada com a patrona dels gitanos i del barri del carrer Cavallers, seria recuperada als pocs dies per la Guàrdia Urbana en una tenda d’antiguitats, però mai més tornà al seu lloc i ara la capelleta ha quedat despullada i buida.

Un altre cas de manca de sensibilitat i respecte cap a la nostra història i tradició religiosa, és va produir el desembre de 2015, quan la imatge de pedra de l’anomenat Crucifici de la Magdalena, obra de l’escultor Ramon Aguiló col·locat en la façana del número 25 del carrer del Carme (davant la Diputació) des de l’any de la seva construcció el 1942; va fer-se fonedís al ser tapat per unes mampares col·locades per Dentix, la marca d’una clínica dental que ocupa des d’aleshores els baixos de l’immoble. El Crist feia memòria d’un altre que en aquest mateix indret havien col·locat els lleidatans el 1589, en agraïment al Crucifici perquè tot el barri de la Magdalena havia quedat lliure de l’epidèmia de Pesta que havia patit la ciutat. Per aquets fet era conegut també com el *Crist de la Pesta*. En aquella ocasió vaig escriure un article publicat en

aquest espai d’opinió de LA MAÑANA recriminant el fet, tot i que estava convençut que el meu lament no tocava gens ni mica la fibra sensible dels responsables d’aquest trist afer. Encara avui el Crist continua tapat, si bé podem donar gràcies que no hagi desaparegut. Trist, oi? Deia aleshores i serveix per ara mateix: “Els lleidatans tenim el dret de poder seguir contemplar els singulars indrets i raconets que són punts de referència de la nostra història i tradicions; gaudim de tots ells, no depreciant-los ni ignorant-los, si no posant-los en valor i respectant-los com a patrimoni de tots”.

No anem bé si menystenim i desatenem aquest patrimoni, que és també per petit que aquest sigui, una part singular de la història de Lleida. En aquesta ocasió no ha estat així i és per això que quan passo per davant del Sant Cristòfol de la capelleta del Teatre Principal, segueixo aixecant la vista per contemplar-lo i al veure’l polit i endreçat, en dono gràcies: ha estat aquesta una molt bona notícia!